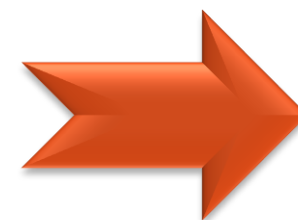
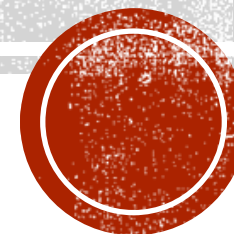

ГЕОРГИ МАРКОВ

“Думата е страшно нещо, в нея са затворени изразните средства на всички изкуства: бои, линии, форми, звукове, движения – всичко, стига да можеш да боравиш с тях нейни богатства”

Йордан Йовков

СЪДЪРЖАНИЕ

- Ранен живот в България
- Писателят-дисидент емигрира
- Убийството с отровният чадър

РАНЕН ЖИВОТ В БЪЛГАРИЯ

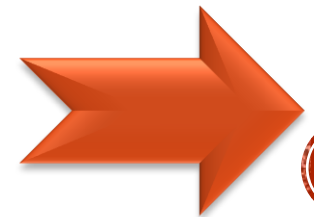

Георги Иванов Марков (1 март 1929 , 11 септември 1978) е български писател и дисидент от времето на Народна република България.

Роден на 1 март 1929 г. в Княжево. През 1946 г. Завършва Първа мъжка гимназия, а след това следва индустриална химия. Работи като инженер-технолог и преподавател в техникум.

На 19 години заболява от туберкулоза, което налага дългото му лечение в санаториуми. Там прави и първите си литературни опити.

През 1962 г. издава романа „Мъже“, с който спечелва годишната награда на СБП и впоследствие е приет за член на СБП. Започва работа към издателство „Народна младеж“.

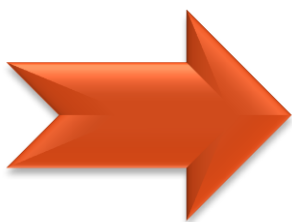
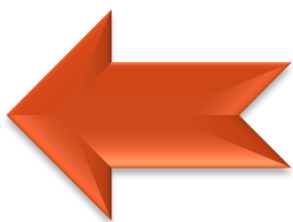

- Пише и редица пиеси, но повечето от тях са свалени от сцена поради цензурата: „Да се провреш под дъгата“, „Асансьорът“, „Атентат в затворената улица“, „Комунисти“, „Аз бях той“. Романът „Покривът“ (1959) е спрял от отпечатване, тъй като описва и като факт, и като алегория срутването на покрива на цех в металургичния завод „Ленин“, а пиесата „Комунисти“ (1969) не е играна поради документалния характер на комунистическото партизанство преди 1944 година в нея.

Сцена от пиесата „Аз бях той“

Марков е един от авторите на сценария на първите серии от популярния сериал „На всеки километър“, като създава образа на умния полицай Велински. След емигрирането му от България името му е свалено от надписите на филма и не е включено в Указа за удостояване на авторите с Димитровска награда.

ПИСАТЕЛЯТ-ДИСИДЕНТ ЕМИГРИРА

През 1969 г. по време на вътрешната премиера на пиесата му „Аз бях той“ представлението е спряно и пиесата - отхвърлена. По-късно същия ден Георги Марков напуска страната. Първоначалното му намерение е да изчака преминаването на скандала около пиесата, но постепенно решава да емигрира, особено след като през септември 1971 г. задграничният му паспорт не е подновен.

Установява се в Лондон, където учи английски. Започва работа като журналист в българската секция на Би Би Си (1972).

През 1972 г. Марков е изключен от СБП. На 27 декември 1972 г. е осъден от българския съд задочно като невъзвращенец. Произведенията му са иззети от библиотеките и името му не се споменава в официалната българска преса и медии до 1989 г. Държавна сигурност започва разработката му под кодовото име „Скитник“.

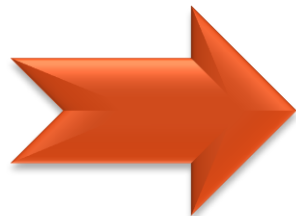
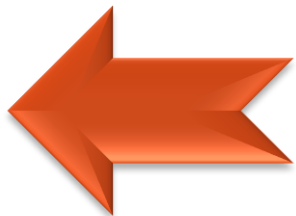

През 1974 г. на лондонска сцена се играе пиесата му „*Да се провреш под дъгата*“, а в Единбург пиесата „*Архангел Михаил*“, написана на английски, печели първа награда. Романът „*Достопочтеното шимпанзе*“, написан в съавторство с Дейвид Филипс, излиза посмъртно.

На 5 юли 1975 г. сключва брак с Анабел Дилк. Една година по-късно се ражда дъщеря му Александра-Райна.

Семейството на Георги Марков

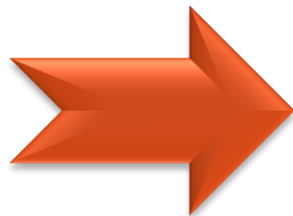
Според Димитър Бочев, журналист от Свободна Европа, Марков е огорчен, че дори на Запад липсва пълна творческа свобода и трябва да се съобразява политиката: „докато за нашите американски, британски и западногермански работодатели ние бяхме прекалено антикомунистически настроени, те бяха за нас недостатъчно последователни в антикомунизма си.“

От 1975 г. до 1978 г. Марков работи над своите „Задочни репортажи“ – очерци и анализи за живота в социалистическа България. Критиките, отправяни към недостатъците на социалистическия строй и лично към Тодор Живков, стават причина Марков да си навлече гнева на българското политическо и държавно ръководство. В България публикуването на „Задочни репортажи за България“ става възможно едва през 1990 г.

УБИЙСТВОТО С ОТРОВНИЯ ЧАДЪР

- На 7 септември 1978 г., Георги Марков паркира колата си и тръгва пеша по моста Ватерло в Лондон към работното си място в Би Би Си. На автобусната спирка той изведнъж усеща пронизваща болка в задната част на десния крак.
- Марков поглежда назад и вижда човек, който вдига чадър от земята.
- Непознатият бързо пресича улицата и хваща такси от другата страна. Случаят се запомня като „Убийството с чадъра“, като по късно се появява твърдение, че физическият убиец е Франческо Гулино, с кодово название „Пикадили“, действал по поръчение на Държавна сигурност.

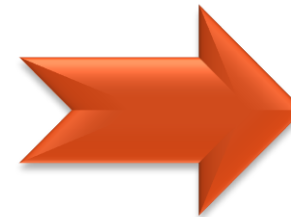

НАКАРАН ДА ЗАМЛЪКНЕ

- Когато пристига на работа в офиса на Би Би Си, Марков забелязва малка червена пъпчица на мястото на „ужилването“, а болката не стихва.
- Той споделя с поне един от своите колеги за инцидента. Същата вечер Марков развива треска и е приет в лондонската болница „Сейнт Джеймс“, където умира три дни по-късно, на 11 септември 1978.

*Сцена от филма
„Накаран да замлъкне“*

КРАЙ! БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

„И ако това служи на шепа политически мошеници, то е смъртоносно за духа на всички обикновени българи!“

Георги Марков

Изготвила: Габриела Гагова, СОУ „Иван Вазов“,
Плевен

